

Kadına Yönelik Şiddet Karşısında Haklar /Yasal Dayanaklar

Şiddetle mücadele ederken başvurulacak yasal yollar maruz kalınan şiddet türüne ve kişinin yapmak istediklerine göre değişir.

Kadına yönelik şiddete maruz kalındığında başvurabilecek yasal düzenlemelerin başında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun gelir.

6284

Hakaret, tehdit, yaralama, taciz, tecavüz gibi bazı şiddet türleri ise ayrıca suç oluşturduklarından bu tür durumlarda 5237 sayılı Türk Ceza Kanunundan da yararlanılabilir.

5237

Evlenme, boşanma, çocukların velayeti, miras gibi alanlarda yaşanan baskı ve şiddete karşı ise 4721 sayılı Türk Medeni Kanunundan yararlanılabilir. Medeni Kanun, özellikle ekonomik şiddete maruz kalındığında ya da şiddet sebebiyle boşanmak istendiğinde önemli hale gelir.

4721

Psikolojik Şiddet Karşısında Yasal Haklar

6284 Sayılı Kanuna ve Medeni Kanuna Göre Neler Yapabilir?

Psikolojik şiddete maruz kaldığımızda ilk olarak, 6284 sayılı Kanun kapsamında Aile Mahkemesine bir dilekçe ile başvurarak, şiddet uygulayan kişinin psikolojik şiddet uygulamayı durdurması, şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması, psikolojik şiddeti iletişim araçları (telefon, e-mail, Facebook, Twitter, Whatsapp ve diğer sosyal medya programları) ile sürdürmemesi, varsa silahını teslim etmesi ve benzeri önleyici tedbir kararları ve geçici koruma ve barınma yeri sağlanması (sığınağa yerleştirilme) gibi koruyucu tedbir kararları alınabilir.

Bütün bu önlemlerin çocuklar için de alınmasını isteyebilir.

- Acil durumlarda Aile Mahkemesine veya Savcılığa gidilemiyorsa en yakın polis veya jandarma karakoluna giderek bu Kanun kapsamında olaya uygun tedbirlerin alınması isteyebilir.
- Aynı Kanun kapsamında bulunulan şehrin Valiliği ya da Kaymakamlığı
- Yaşanılan şehirde varsa kısaca ŞÖNİM/KOZA (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri)
- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine

başvurularak psikolojik, mesleki, hukuki ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesini, geçici maddi yardım yapılmasını, varsa çocukların korunması ve geçici kreş hizmeti verilmesi istenebilir.

Ayrıca Medeni Kanuna göre, çocukların korunması ile ilgili ihtiyaç varsa boşanma talep etmeden geçici velayetin verilmesi için Aile Mahkemesine başvuru yapılabilir.

• Psikolojik şiddet ev içinde de çeşitli bahanelerle sıklıkla uygulanmaktadır. Bu durumlarda Aile Mahkemesine bir dilekçe ile başvurarak anlaşmazlığın giderilmesi, ailenin korunması ve eşit söz hakkını dikkate alan bir karar verilmesi istenebilir.

Ceza Kanununa Göre Neler Yapabilir?

- Hakaret, tehdit, şantaj, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, özel hayatın gizliliğini ihlal (özel bilgilerini, yazışmalarını ya da görüntülerini yaymak vb.) gibi psikolojik şiddet türleri Ceza Kanununa göre suçtur. Bu suçlara maruz kalındığında en yakın polis ya da jandarma karakoluna ya da Adliye binalarında hizmet veren Cumhuriyet Savcılıklarına giderek bir dilekçe ile şikâyette bulunup bu suçları işleyenlerin cezalandırılmaları istenebilir.
- Bu suçlardan bazılarının **6 aylık şikâyet süresi vardır.**

Peki, bu suçlar Ceza Kanununda nasıl tanımlanmıştır ve suç işleyenler nasıl cezalandırılır?

Tehdit suçu (TCK md. 106):

Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikâyeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

Hakaret suçu (TCK md. 125):

Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Hakaret suçu sadece yüze karşı sözlü olarak değil, mektup, e-posta, telefon mesajı (SMS) ile ve Facebook, Twitter, Whatsapp gibi sosyal medya programları aracılığı ile yazılı veya görüntülü olarak da işlenebilir.

Basit hakaret şikâyete bağlı bir suçtur. Bu nedenle hakaretin ve hakaret edenin öğrenildiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde Savcılığa suç duyurusunda bulunulmalıdır.

Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu (TCK md. 109):

Bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakan kişiye, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir. Bu suç cinsel amaçla işlenirse cezada artırım yapılır. Örneğin, evimize gelen birisi ya da birlikte yaşadığımız eş, partner ya da sevgili evden çıkmamıza izin vermiyorsa, kapıyı üstümüze kilitliyorsa bu suç oluşur. Bizim eve kapatmasının sebebi taciz ya da teovüz etmekse suçun cezası daha ağırdır.

Konut dokunulmazlığının ihlali suçu (TCK md. 116):

Bir kimsenin konutuna, konutunun eklentilerine rızasına aykırı olarak giren veya rıza ile girdikten sonra buradan çıkmayan kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Örneğin, çilingire kapıyı açtırarak evimize giren kişi ya da misafir ettiğimiz ama gitmesini istememize rağmen evde kalmaya devam eden kişi bu suçu işlemiş olur.